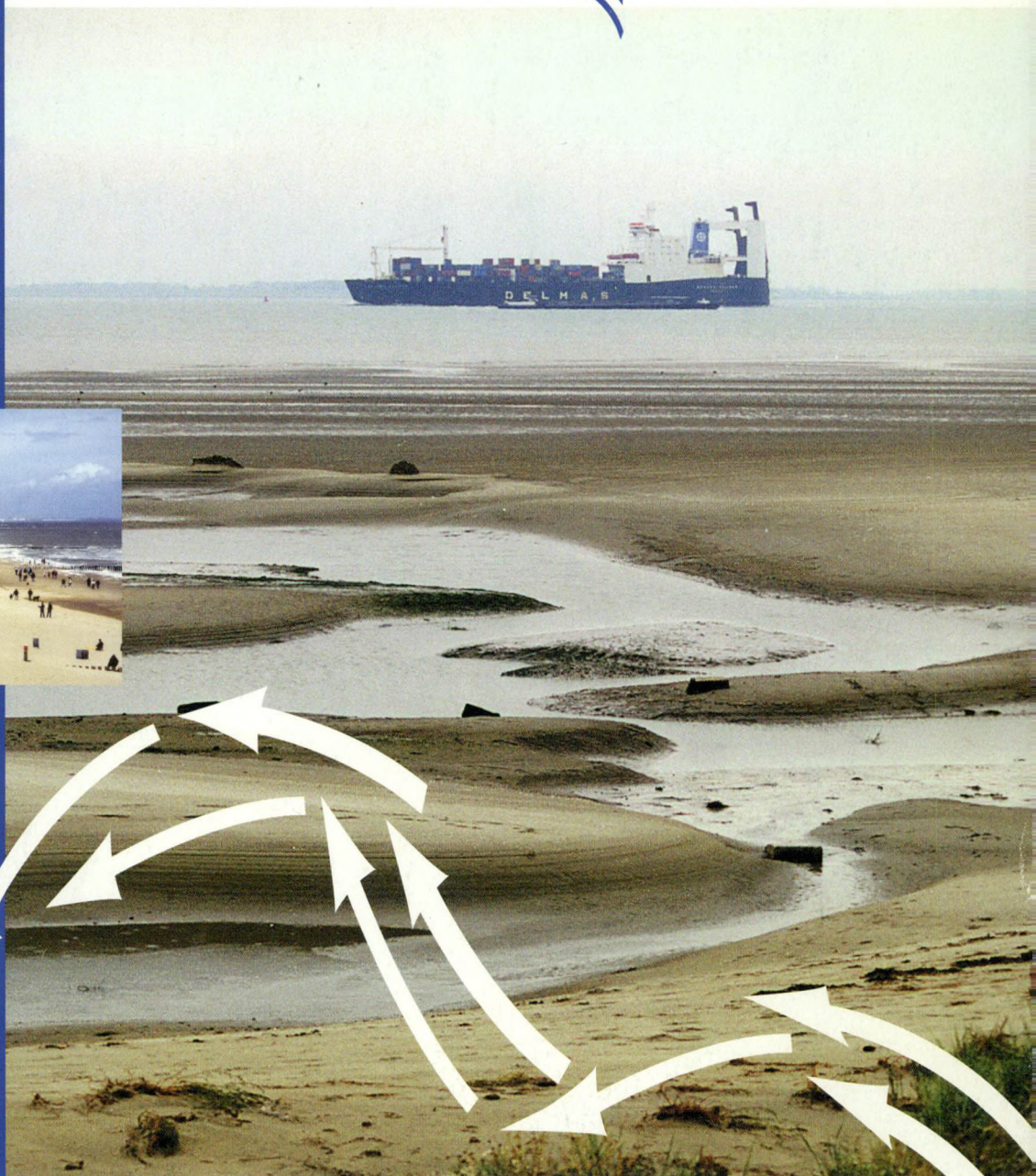

43

Schelde
InformatieCentrum

BELEIDS-EN ACTIVITEITENPLAN 2001-2004

34982

Interactief informeren voor een duurzame
ontwikkeling van het Schelde estuarium

S

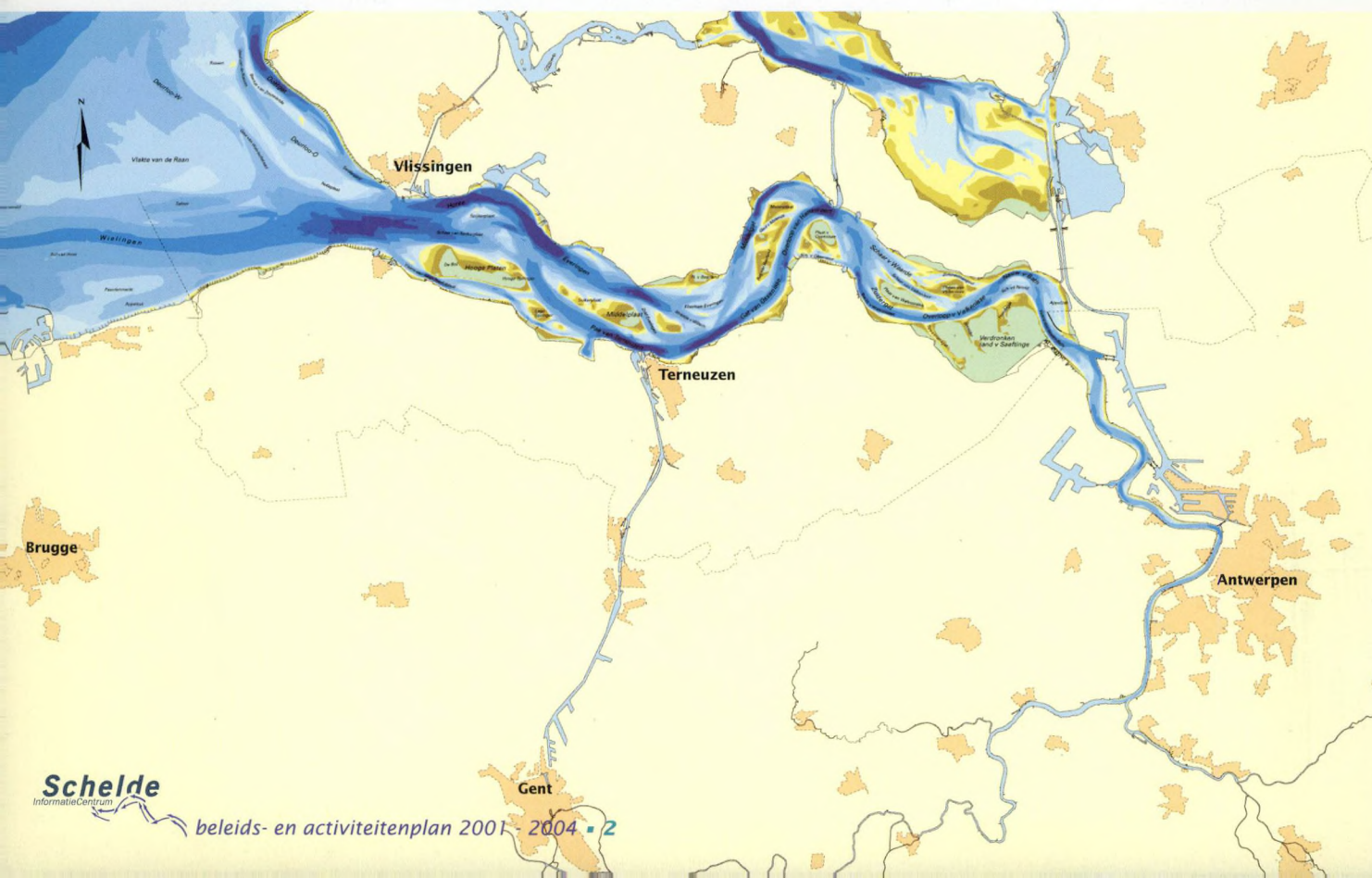

LEESWIJZER

De indeling van het beleidsplan ziet er als volgt uit. Hoofdstuk twee schetst de historie van het Schelde InformatieCentrum. In hoofdstuk drie worden de doelgroepen beschreven en hoofdstuk vier gaat in op (overheids-)communicatie. De achtergrond waartegen het Schelde InformatieCentrum de komende jaren zal functioneren wordt in hoofdstuk vijf geschetst. Daarbij staan we zowel stil bij diverse maatschappelijke ontwikkelingen als ontwikkelingen in het (waterbeheer van het) estuarium. Op basis van de voorafgaande informatie presenteren we in hoofdstuk zes de visie op en doelstellingen voor het Schelde InformatieCentrum voor de komende jaren. Hoofdstuk zeven gaat hier nader op in en beschrijft globaal de producten en activiteiten van het Schelde InformatieCentrum in 2001-2004, afgestemd op de verschillende doelgroepen. Hierbij maken we onderscheid tussen het basispakket en projecten. In hoofdstuk acht komen de randvoorwaarden aan de orde, zoals organisatie, personeel en financiering. Hoofdstuk negen tenslotte vermeldt de gebruikte literatuur.

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	3
Het Schelde InformatieCentrum	
Doel van het beleids- en activiteitenplan	
Leeswijzer	
2 Historie van het Schelde InformatieCentrum	5
3 Doelgroepen	6
4 Communicatie	7
Wat is communicatie, waarom communicatie	
Overheidscommunicatie	
Communicatiemiddelen	
5 Het Schelde InformatieCentrum na 2000	9
Algemene maatschappelijke ontwikkelingen	
Ontwikkelingen binnen het waterbeheer van het estuarium	
6 Visie Schelde InformatieCentrum 2001-2004	10
7 Activiteiten 2001-2004	11
Basispakket	
Projecten	
8 Randvoorwaarden	14
Organisatie	
Personeel	
Financiën	
9 Literatuur	14
Bijlage I	16
Bijlage II	17
Bijlage III	18

1 INLEIDING

Schelde

Bestuurlijk Overleg
Westerschelde

Het Schelde InformatieCentrum valt onder het Bestuurlijk Overleg Westerschelde (BOWS). In het BOWS zitten de bij de Westerschelde betrokken ministeries, gemeenten en waterschappen. De provincie Zeeland is voorzitter van dit bestuurlijk overleg en Vlaanderen is waarnemer. De werkwijze en organisatie van het Bestuurlijk Overleg, de ambtelijke Werkgroep Westerschelde (WWS) en het Schelde InformatieCentrum is vastgelegd in een notitie (bijlage I). De aansturing van het Schelde InformatieCentrum ligt formeel bij het BOWS. In de praktijk fungeert de Begeleidingscommissie Schelde InformatieCentrum (BCS) als intermediair. Deze commissie telt vertegenwoordigers van BOWS-partners. De voorzitter van de BCS is tevens voorzitter van de WWS en secretaris van het BOWS.

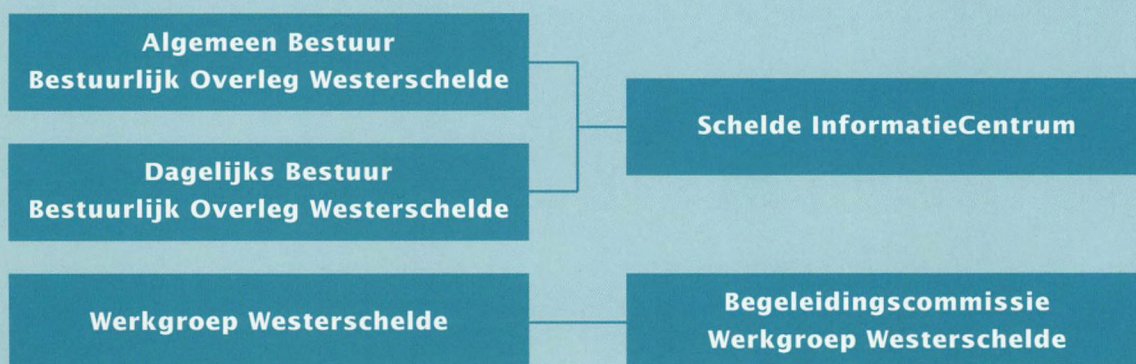
DOEL VAN HET BELEIDS- EN ACTIVITEITENPLAN

In 2000 eindigt Fase II van het Schelde InformatieCentrum. Dit is aanleiding om een nieuw beleids- en activiteitenplan Schelde InformatieCentrum te maken, waarin de nadruk ligt op de ondersteuning van communicatie voor het BOWS. Het plan omvat de periode 2001-2004. Reden daarvoor is dat er in 2002 en 2003 gemeentelijke en provinciale verkiezingen worden gehouden. In 2004 kunnen dan de dan nieuw gekozen, en inmiddels ingewerkte bestuurders, een besluit nemen over de voortzetting van het Schelde InformatieCentrum. Tot die tijd zal dus het onderhavige plan de leidraad vormen voor het communicatie beleid van het Schelde InformatieCentrum:

Het beleids- en activiteitenplan dient als basis voor een besluit in het BOWS over voortzetting en hernieuwde financiering van het Schelde InformatieCentrum voor de jaren 2001-2004 door de partners van het BOWS.

Daarnaast heeft het Schelde InformatieCentrum dit plan geschreven om andere belanghebbenden en/of geïnteresseerden te informeren over haar plannen in de komende jaren.

ORGANISATIE BOWS, WWS, BCS EN SCHELDE INFORMATIECENTRUM

2 HISTORIE VAN HET SCHELDE INFORMATIECENTRUM

Begin 1986 besloten Rijk, Provincie Zeeland en de aan de Westerschelde grenzende gemeenten en waterschappen om gezamenlijk een beleidsplan op te stellen voor de Westerschelde, inclusief het mondingsgebied. Het Beleidsplan Westerschelde met bijbehorend actieplan werd op 7 maart 1991 vastgesteld door het toenmalige Bestuurlijk Overleg Westerschelde. Op 22 oktober 1992 ondertekenden alle partijen vrijwillig deze bestuursovereenkomst. Vanwege deze vrijwilligheid heeft het Beleidsplan geen juridische, maar wel een bestuurlijke status.

In de eerste evaluatie van het beleidsplan in 1993 werd geconstateerd dat voor een adequate uitvoering een betere informatievoorziening tussen de deelnemers noodzakelijk was. Dit leidde in oktober 1993 tot het voorstel om een Schelde InformatieCentrum op te richten met als taak 'het ontwikkelen van een kennis- en informatiecentrum ter ondersteuning van (de uitvoering van) het Beleidsplan Westerschelde met daarbij een uitstraling naar derden'.

Het bleef niet bij mooie woorden, want in september 1994 startte Fase I. Over de periode 1994-1995 ontplooidde het Schelde InformatieCentrum daarbij de volgende activiteiten:

- meldpunt voor nieuwe plannen en activiteiten die in het kader van het beleidsplan aangemeld moeten worden
- het bijhouden van de voortgang van het actieplan van het beleidsplan Westerschelde
- de publikatie van een Nieuwsbrief en een knipselkrant en
- de opzet van een literatuur- en informatiesysteem.

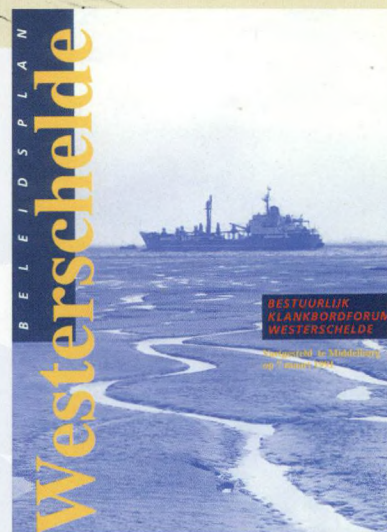
Fase I werd geëvalueerd in het Projectvoorstel Fase II van mei 1996. Op basis van de evaluatie- resultaten besloot BOWS om in Fase II: 1996-2000 de volgende activiteiten toe te voegen aan het takenpakket van het centrum:

- zorgdragen voor voortgangs- en evaluatierapportages van het Beleidsplan Westerschelde, met name via de ontwikkeling en toepassing van beleids-indicatoren

- deelname in diverse overlegkaders;
- informatievoorziening aan derden;
- het opzetten van een internetsite en
- de ontwikkeling van lespakketten voor scholieren van 10-14 jaar.

Fase II is tenslotte geëvalueerd in de herijkingsnotitie van augustus 1998. Op grond hiervan legde het BOWS in de resterende periode van Fase II (oftewel de periode 1999 en 2000) het accent op de informatievoorziening van de bevolking en minder op de ondersteuning van het BOWS. Verder werd de samenwerking met Vlaanderen geïntensiveerd.

3 DOELGROEPEN

In het vorige hoofdstuk is in vogelvlucht de ontstaansgeschiedenis van het Schelde InformatieCentrum uit de doeken gedaan. Wanneer we de geschetste lijnen doortrekken dan zal het Centrum zich de komende jaren op de volgende doelgroepen richten:

- Het Bestuurlijk Overleg Westerschelde (BOWS) in brede zin: Algemeen Bestuur Overleg Westerschelde (ABWS), Dagelijks Bestuur Overleg Westerschelde (DBWS), Werkgroep Westerschelde (WWS), Taakgroep Westerschelde van de Vereniging Nederlandse Riviergemeenten (VNR), Begeleidingscommissie Schelde InformatieCentrum.
- Betrokken overheden: ambtenaren rijksoverheden; gedeputeerden, statenleden en ambtenaren van de provincie; burgemeester en wethouders, gemeenteraadsleden en ambtenaren van gemeenten; bestuur en ambtenaren van de waterschappen; kamerleden.
- Gebruikers van en belanghebbenden bij het estuarium: scheepvaart, industrie, recreatie, havenbedrijven, landbouw, visserij, loodsen.
- Niet-Gouvernementele Organisaties (NGO's) waaronder de natuur- en milieuorganisaties, Internationale Commissie voor Bescherming van de Schelde (ICBS), onderwijs en onderzoeksinstituten.
- Bewoners en bezoekers van het Schelde-estuarium.
- De media.
- De doelgroepen zullen worden aangepast als het aandachtsgebied wordt uitgebreid van Westerschelde naar Westerschelde plus Zeeschelde. Zie hiervoor hoofdstuk 6.

4 COMMUNICATIE

WAT IS COMMUNICATIE

Voor een beter inzicht in de communicatie taken van het centrum, volgt hier een definitie van communicatie die gebruikt wordt voor dit Beleidsplan. Deze definitie is ontleend aan de in hoofdstuk negen genoemde literatuur.

Communicatie is het uitwisselen van informatie met als doel een verandering teweeg te brengen in kennis, houding of waardering, gedrag of combinaties daarvan. Hierbij wordt uitgegaan van ongelijkheid in kennis, houding en gedrag van de zender en de ontvanger. Daarom is het aan te raden dat de communicatie in fases verloopt. Bovendien zal het doel het best verwezenlijkt kunnen worden door 'situationeel georiënteerd' te communiceren. Dat wil zeggen mensen met beslissingsbevoegdheid bereiken op de juiste plaats en tijd.

OVERHEIDSCOMMUNICATIE

Omdat de omgeving waarin het Schelde Informatie Centrum opereert overheerst wordt door bestuurlijke kaders, schetsen we kort de naoorlogse ontwikkelingen

van overheidscommunicatie in Nederland.

Tijdens de opbouwperiode na de oorlog beperkt de overheidsvoorlichting (of communicatie) zich tot beknopte inhoudelijke mededelingen. Het is vooral voorlichting.

In de jaren zestig en zeventig ontstaat de verzorgingsstaat en het idee van de maakbaarheid van de samenleving. De overheidsvoorlichting staat dan ook in het teken van gedragsverandering.

De jaren tachtig laat een terugtrekkende overheid zien en deze nieuwe rol van de overheid gaat gepaard met de opkomst van participatie en eigen inbreng van belanghebbenden bij het overheidsbeleid. Dit leidt zowel tot een forse toename van als veranderingen in de overheidsvoorlichting. Voorlichting wordt steeds meer een onderdeel van de beleidsvorming van de overheid.

Momenteel is (overheids)communicatie sterker gericht op het verbeteren van de kwaliteit van besluitvorming. Daarbij wordt gestreefd naar een grotere en betere betrokkenheid van burgers, opdat er meer begrip c.q. draagvlak voor het beleid ontstaat.

Om dit bovenstaande te waarborgen moet de communicatie voldoen aan de volgende kenmerken: openheid, eerlijkheid, duidelijkheid en betrouwbaarheid. Bovendien moet in een vroeg stadium betrokkenheid gestimuleerd worden. In de praktijk hanteert de overheid daarbij vooral de volgende werkwijzen:

- het betrekken van belanghebbenden bij het ontwikkelen en uitvoeren van het overheidsbeleid,
- het informeren van belanghebbenden en belangstellenden over voorgenomen of vastgesteld beleid en
- het voeren van massamedia campagnes gericht op gedragsverandering op korte of lange(re) termijn.

Bij het betrekken van belanghebbenden is uitwisseling van kennis cruciaal en de betrouwbaarheid van informatie essentieel. Zo resulteert het achterhouden van informatie in argwaan en dat kan moeizaam opgebouwde verstandhoudingen danig schaden. Daarmee is echter niet gezegd dat de communicatie per definitie beter verloopt als alle informatie beschikbaar is. Leken kunnen niet alle informatie op hun merites beoordelen. Ook wordt informatie vaak heel selectief opgenomen en dat bemoeilijkt de communicatie tussen leek en deskundige. Maar ook bestuurders worden in toene-

mende mate bestookt met informatie van heel verschillende strekking. Ook voor hen is het soms moeilijk om juist van niet juist te onderscheiden en om een goed gefundeerd besluit te nemen. Dit wordt bovendien versterkt door emoties en de rol van de media. Kennismanagement, de juiste kennis op de juiste tijd en plaats, bij de juiste persoon of doelgroep, is daarom essentieel en het belang zal naar verwachting alleen maar toenemen. Zo zorgen de ontwikkelingen in de Informatie- en Communicatie Technologie (ICT) ervoor dat er de komende jaren in hoog tempo een kennismaatschappij ontstaat. Verder is er niet langer sprake van één overheid, maar van verschillende overheden op diverse niveaus. Overleg en afstemming tussen de verschillende overheden is essentieel. Hieraan ontbreekt het echter vaak.

COMMUNICATIE MIDDELEN

De keuze van het communicatiemiddel is belangrijk en hangt af van verschillende factoren, zoals de doelstelling, het ambitieniveau, de strategie, de boodschap, herhaling, timing, distributiemogelijkheden, kosten enzovoorts. Verder is van belang of de communicatie passief of actief is, intensief of juist niet, persoonlijk of via (massa)media, rationeel of emotioneel.

5 HET SCHELDE INFORMATIECENTRUM NA 2000

Communicatie vindt niet plaats in het luchtledige, maar is uiteraard verbonden met de situatie ter plekke. Het Schelde InformatieCentrum moet daarom de komende jaren zowel goed inspelen op enkele algemene ontwikkelingen als op ontwikkelingen die specifiek het estuarium betreffen. In de volgende paragrafen zullen we dit nader toelichten.

ALGEMENE MAATSCHAPPELIJKE ONTWIKKELINGEN

- Op de eerste plaats is er de opmars van de Informatie- en Communicatietechnologie (ICT). De hoeveelheid beschikbare informatie neemt enorm toe. Dit zorgt ervoor dat betrokken partijen en burgers steeds meer kennis vergaren en daardoor steeds mondiger worden. Communicatie en informatievoorziening veranderen van eenzijdig in tweezijdig. Het bestuur wordt hierdoor steeds complexer. Selectie van informatie is echter voor iedereen noodzakelijk en het belang van actualiteit en betrouwbaarheid van de informatie wordt groter.
- Verder wordt besluitvorming met actieve deelname van alle betrokkenen belangrijker, teneinde het draagvlak voor het beleid te vergroten.
- Daarnaast benadrukken de vierde nota Waterhuishouding en de vijfde nota Ruimtelijke Ordening dat water een meer ordenende rol moet krijgen bij de inrichting van Nederland. Water krijgt weer een prominenter plaats.
- De invoering van de EU Kaderrichtlijn Water schept nieuwe kaders voor het huidige landelijke beleid. Dit geldt ook voor de ICBS.
- De ideeën over het waterbeheer evolueren nog steeds, op dit moment in de richting van interactief integraal waterbeheer.

ONTWIKKELINGEN BINNEN HET WATERBEHEER VAN HET ESTUARIUM

- Eén van de conclusies van het laatste Schelde symposium 'De sterke schouders van het Scheldebekken' in Vlissingen was: "Er is een geringe betrokkenheid van de bevolking bij het estuarium. Het Scheldegevoel, de onderstroom die de richting kan bepalen, ontbreekt. Er moet meer aandacht komen voor opvoeding en communicatie".
- Het imago van de Westerschelde is nog steeds slecht. Extreem gezegd, 'het is een vervuild scheepvaartkanaal naar Antwerpen'.
- Het belang van het estuarium voor welvaart en welzijn van Zeeland wordt niet voldoende onderkend.
- Het beleidsplan Westerschelde zal geactualiseerd of herzien worden. Er zijn twee visies in ontwikkeling die in het bijzonder om communicatie, participatie en actualisatie van het beleidsplan vragen en wel de Langetermijnvisie Schelde-estuarium (LTVS) en de Integrale Visie Deltawateren.

De LTVS is (potentieel) van groot belang, omdat het de eerste integrale langetermijnvisie is voor het hele Schelde-estuarium, die Nederland en Vlaanderen gemeenschappelijk ontwikkelen. De doelstelling van de LTVS is 'het ontwikkelen van een gezond en multifunctioneel estuariën watersysteem dat op duurzame wijze gebruikt wordt voor menselijke behoeften'. De Integrale Visie op de Deltawateren zal zich op alle Deltawateren richten en streeft naar een delta die op lange termijn veilig, economisch vitaal en ecologisch stabiel en vitaal is. Voor beide visies geldt dat de uitwerking en uitvoering een enorme opdracht is. Voor een succesvol verloop is een effectieve en verregaande maatschappelijke betrokkenheid een belangrijke randvoorwaarde. Dit vereist uiteraard een forse communicatie-inspanning. Op het vlak van de informatievoorziening kan het Schelde Informatie Centrum zeker een bijdrage leveren. De voorlichting over beide projecten blijft echter de verantwoordelijkheid van respectievelijk de Technische Schelde Commissie en de Provincie Zeeland.

6 VISIE SCHELDE INFORMATIECENTRUM 2001-2004

Op basis van de informatie uit de voorgaande hoofdstukken hebben we de volgende uitgangspunten afgeleid voor het beleid van het Schelde InformatieCentrum voor de komende jaren.

- Gezien de geschetste ontwikkelingen in het Schelde-estuarium, blijft er een duidelijke rol en plaats weggelegd voor het Schelde InformatieCentrum.
- Het is zinvol om het werkingsgebied uit te breiden van de Westerschelde tot het Schelde-estuarium (Vlissingen-Gent oftewel Westerschelde en Zee-schelde) en de samenwerking met Vlaanderen te intensiveren.
- Inhoudelijk wordt voor de volgende prioriteiten gekozen:
  - integrale benadering van het watersysteem;
  - aandacht voor veiligheid, leefbaarheid, natuurlijkheden en bereikbaarheid;
  - het internationale karakter van de (Wester)-schelde;
  - de Schelde als levensader van Vlaanderen.
- Het versterken van de kennis over het Schelde-estuarium was en blijft de belangrijkste doelstelling. De wijze van communiceren zal in de toekomst echter geleidelijk veranderen, teneinde de betrokkenheid bij en beleving van de Schelde te versterken. Daarom willen we meer op de volgende manier communiceren: actiever, persoonlijker, tweezijdiger, situationeler, meer op houding en gedrag gericht en minder op kennisniveau en dichter bij de burger dan tot nu toe. Verder zal het centrum meer gebruik

maken van de bestaande media (huis aan huisbladen, (Zeeuwse) radio, TV, persberichten). De inzet zal echter sober blijven, omdat met overheidsgeld wordt gewerkt.

Het voorgaande leidt tot de volgende doelstelling voor het Schelde InformatieCentrum voor de komende jaren.

Het versterken van de kennis over, het inzicht in het Schelde-estuarium en de functie ervan voor mens en natuur en het versterken van de binding van de bevolking met het estuarium.

Simpeler gezegd: de Zeeuwse en Vlaamse bestuurders en bevolking voldoende informeren en enthousiasmeren over het wel en wee van het Schelde-estuarium in al zijn facetten.

Het Schelde InformatieCentrum wil zich daarbij zelf verder ontwikkelen tot een open, eerlijke, betrouwbare, deskundige, klantvriendelijke en coöperatieve organisatie die iedereen tijdig informeert en betreft bij het wel en wee van de (Wester)schelde en het Schelde-stroomgebied.

Verder wil het centrum de samenwerking met de BOWS-partners en de contacten met de sectoren versterken en onderdeel zijn van het nationale (Waterland en stroomgebied-waternetwerk (ICBS, VMM, DRGNE Wallonië, Agence de l'Eau Artois-Picardie).

Praktisch gezien behoeft het Schelde InformatieCentrum daarvoor duidelijke aanspreekpunten en een helder overzicht van de beschikbare kennis en informatie. De bereikbaarheid hiervan kan onder andere worden verbeterd door het inzetten van moderne communicatiemiddelen.

Het is niet de taak of doelstelling van het Schelde InformatieCentrum om voorlichtingstaken van de BOWS-partners op zich te nemen. Dit blijft het primaat van de BOWS-partners. Ditzelfde geldt voor de voorlichting vanuit projecten. Zo verzorgt het Centrum niet de voorlichting over het LTVS project. Dit blijft een verantwoordelijkheid van de Technische Schelde Commissie. Het Schelde InformatieCentrum richt zich louter op informatievoorziening. Daarbij moet overigens wel gezegd worden dat de scheiding tussen voorlichting en informatievoorziening niet altijd glashelder is.

7 ACTIVITEITEN 2001-2004

Momenteel zijn de taken en producten van het Schelde InformatieCentrum in twee categorieën verdeeld. Voorgesteld wordt om die indeling ook de komende jaren te handhaven. Het gaat daarbij om het basispakket en de projecten.

- Het basispakket bestaat uit de meer permanente kernactiviteiten; alle deelnemers van het BOWS (behalve LNV) financieren dit pakket over de gehele periode.
- Projecten zijn activiteiten met een zekere omvang die los staan van de kernactiviteiten maar er natuurlijk wel een relatie mee hebben. Ze zijn in principe tijdelijk en eventueel gericht op één of meer van de doelgroepen van het Schelde InformatieCentrum. De projecten worden gefinancierd door één of meerdere deelnemers van het Bestuurlijk Overleg of door derden. Dit betreft in ieder geval LNV, omdat LNV slechts projecten financiert. Daarnaast gaat het om diverse andere subsidiegevers in Nederland, Vlaanderen of Brussel (EU).

Dit alles resulteert in de hierna volgende voorstellen voor het activiteitenplan Schelde InformatieCentrum 2001-2004. Verder zullen we elk jaar een apart activiteitenplan maken dat zo concreet mogelijk de activiteiten voor dat jaar beschrijft.

De voorstellen hieronder zijn nog slechts ideeën. Het BOWS heeft zich er niet aan gebonden of mee ingestemd. Ze beschrijven het soort producten of projecten waaraan het Schelde InformatieCentrum denkt vanuit de visie en doelstelling voor de komende jaren. Of de projecten ook daadwerkelijk worden uitgevoerd hangt enerzijds af van het draagvlak en anderzijds of er financiën voor beschikbaar zullen komen.

BASISPAKKET

Het basispakket bestaat voor een deel uit activiteiten uit het basispakket van de afgelopen jaren. Daarnaast bevat het enkele nieuwe elementen. Eén categorie nieuwe activiteiten behoeft nadere toelichting. Het betreft periodiek terugkerende activiteiten die ontstaan vanuit eerder uitgevoerde projecten. Twee voorbeelden: Als in 2000/2001 een vernieuwde inter-site is gerealiseerd, is er daarna periodiek tijd en geld nodig voor actualisering en onderhoud. Dit geldt ook als er in een project een lespakket is ontwikkeld. Dergelijke activiteiten, die dus afkomstig zijn uit eerder uitgevoerde projecten en daarna een meer permanent routinematig karakter krijgen, staan onder het basispakket vermeld.

VOORSTEL BASISPAKKET SCHELDE INFORMATIECENTRUM 2001-2004

ACTIVITEIT	OMSCHRIJVING/TOELICHTING
uitdragen beleidsplan Westerschelde, visie ontwikkeling BOWS,	<ul style="list-style-type: none"> • Evaluatie van het huidige beleidsplan Westerschelde o.a. via beleidsmonitoring. • Ondersteuning bij de herziening, uitvoering en/of evaluatie van het (nieuwe) beleidsplan (Wester)schelde onder andere via bestaande beleidsmonitoring of nieuwe graadmeters. Nieuw daarin kan bijvoorbeeld overleg met sectoren zijn. • Publicatie van een Nieuwsbrief. • Het onderhouden van een literatuur informatiesysteem, internetsite en lespakketten • Informatie op maat.
	<p>Nieuwe voorstellen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organisatie van symposia, bijvoorbeeld een Zeeuwse discussiedag over de LTVS. • Kennismanagement voor het BOWS over de besluitvorming over een volgende verruiming/verdieping. • Een Westerschelde boottocht (voor scholen). • Een tweede druk van de Schelde Atlas. • Informatiepanelen op geschikte locaties langs de Westerschelde. • Een algemene folder over de (Wester)schelde. • Ontwikkeling en uitvoering van een driedaagse reis door het Schelde stroomgebied. • Een nieuwe folder en infopaneel over het Schelde InformatieCentrum zelf. • Ontwikkeling van een lespakket voor het ouderenonderwijs. • Vergroting van de relatie/band met andere estuaria.
	<ul style="list-style-type: none"> • Het "nadeel" van het omgevingsonderwijs is dat de omgeving verandert. De ontwikkelde lespakketten over de (Wester)schelde verliezen hierdoor langzamerhand aan actualiteit. Daarom moet het pakket regelmatig geactualiseerd worden. Het internet kan hiervoor een uitstekend hulpmiddel zijn. • Een mogelijkheid in de toekomst is het tolplein van de Westerscheldetunnel of andere geschikte plaatsen langs de Westerschelde. Door het verdwijnen van de twee veerverbindingen verdwijnt namelijk het directe contact van bewoners en bezoekers met de Westerschelde.

PROJECTEN

Naast de meer permanente activiteiten bestaan en komen er projecten. Zo zijn er in Fase II beleidsindicatoren ontwikkeld voor de evaluatie van het Beleidsplan Westerschelde en in 2000 starten we met de vernieuwing van de internetsite. Verder zijn er samen met Vlaanderen lespakketten en bijscholingsmodules voor gidsenorganisaties in ontwikkeling.

In 1997 heeft het consulentenschap Natuur- en Milieu Educatie (CNME) Zeeland een plan voor een Schelde communicatieproject gemaakt. Doelstelling daarvan was om 'door middel van educatieve en communicatieve activiteiten de bewoners en de gebruikers van de omgeving van het Schelde-estuarium nauwer te betrekken bij de ontwikkelingen, kansen en bedreigingen in het gebied. De dynamiek in de ecologische processen, de verhouding tussen economie en ecologie en de veiligheid zijn daarbij kernbegrippen'. Het communicatieplan voorziet in enkele projecten die samen met enkele andere voorstellen hiernaast zijn vermeld. Ze moeten worden uitgevoerd in de jaren 2001-2004.

VOORSTEL PROJECTEN SCHELDE INFORMATIECENTRUM 2001-2004

PROJECT	OMSCHRIJVING/TOELICHTING
Ontwikkeling van een lespakket voor 10-14 jarigen over het Schelde-estuarium voor zowel het Nederlandse als Vlaamse onderwijs	Dit project is in uitvoering en komt zomer 2001 gereed. Hierbij wordt ook gedacht aan uitvoering van het project "actief omgaan met integraal waterbeheer in het Schelde-estuarium".
Bijbscholingsmodules voor gidsenorganisaties	Dit project is in uitvoering en zal in 2001 gereed zijn. Op dit moment wordt gedacht aan de ontwikkeling van een intranet 'portaal' van alle gidsenorganisaties in Nederland en Vlaanderen rondom de Schelde.
Vernieuwing van de internetsite	Dit project is in uitvoering en zal gefaseerd worden uitgevoerd.
Ontwikkeling van lespakketten over het Schelde-estuarium voor verschillende vormen van onderwijs in Vlaanderen en Nederland.	De vormen van onderwijs waaraan we denken zijn primair/ basisonderwijs voor 6 -10 jarigen, de bovenbouw van secundair/ voortgezet onderwijs (HAVO/VWO, tweede fase) en beroeps- en ouderonderwijs.
Versterking van het Schelde- gevoel via muziek, beeldende kunst en tentoonstellingen	Denk bijvoorbeeld aan een evenement in de Zeeuwse cultuurmaand (muziek op de dijk), herhaling Dogtroep voorstelling Vlissingse strand, tentoonstellingen zoals in de Brakke Grond naar Zeeland halen, foto-tentoonstelling, 'oral history' project Westerschelde. Dit laatste betreft het vastleggen van de toestand van de Westerschelde vroeger via interviews met bijvoorbeeld oud loodsen.
Een (Wester)schelde video	
Ontwikkeling van een placemat voor de horeca	Dit voorstel behelst een serie place-mats die samen een geheel vormen. Deze zijn door bekende (Zeeuwse en Vlaamse) kunstenaars ontwikkeld en krijgen verzamelwaarde. De achterkant geeft een overzicht van alle infocentra over de Westerschelde.
Imago Schelde-estuarium	De belangrijkste boodschap wordt: 'de Schelde is geen vervuild scheepvaartkanaal, maar een high tech maritieme toegang naar enkele van de modernste en grootste havens van de wereld én een natuurgebied van internationale betekenis, waaromheen het goed wonen, werken en recreëren is'.
Uitbreiding van het Schelde InformatieCentrum met een medewerker van de Vlaamse overheid	Dit voorstel vloeit voort uit de wens tot meer samenwerking met Vlaanderen. Gezien de grote culturele verschillen tussen Nederland en Vlaanderen kan dit het best gerealiseerd worden door iemand uit Vlaanderen bij het Schelde InformatieCentrum te detacheren.

Bijlage II en III vermelden tenslotte nogmaals alle voorgestelde producten voor de diverse doelgroepen en hun relatie met de visie van het Schelde InformatieCentrum voor de jaren 2001-2004.

8 RANDVOORWAARDEN

ORGANISATIE

Voor de organisatie voor de komende jaren stellen we het volgende voor:

- Het Schelde InformatieCentrum blijft de uitvoerder van het BOWS
- Het Schelde InformatieCentrum blijft gehuisvest bij het RIKZ in Middelburg. Het voordeel hiervan is dat het RIKZ over veel inhoudelijke kennis en gegevens beschikt over de (Wester)schelde die snel en gemakkelijk beschikbaar zijn. Nadeel is de afstand tot bestuur(der) en beleid.

PERSONEEL

Voor het personeel wordt het volgende voorgesteld:

- De bemensing blijft in grote lijnen hetzelfde. Dit betekent een coördinator en medewerkers voor informatievoorziening, administratie, internet, financiën en projecten.
- De deskundigheid van de medewerkers van het Schelde InformatieCentrum op het terrein van communicatie en IT (internet) wordt bevorderd.
- De betrokkenheid van de BOWS-partners wordt groot. Eventueel wordt het Schelde InformatieCentrum in de toekomst (tijdelijk) bemenst met project-medewerkers van BOWS-partners. Projecten zullen overigens voor een (groot) deel aan derden worden uitbesteed.

FINANCIËN

De omvang van het Schelde InformatieCentrum blijft de komende jaren hetzelfde als in 2000. Dit betekent dat voor personeel en (project)uitgaven per jaar bij het huidige prijspeil ongeveer f 600.000 nodig is; ca. f 450.000 voor het basispakket en f 150.000 voor projecten.

Voor de financiering van de basistaken denken we aan een groeimodel. Daarbij denken we aan een meer evenredige verdeling tussen de bijdrage en het belang dat de betrokken BOWS deelnemers hebben bij het takenpakket van het Schelde InformatieCentrum. De financiering van projecten wordt sterk bepaald door de inhoud van een project en de betrokkenheid van de participanten hierbij. Op dit moment is hiervoor f 150.000 geraamd. Dit bedrag wordt eventueel aangevuld met bijdragen van derden.

9 LITERATUUR

- CNME. *Projectvoorstel Scheldec communicatie*
- *Communicatie als beleidsinstrument*. Management en Bestuur 3 nummer 1 februari 1999
- *Communicatie doet 't... niet alleen*. Beleidsplan voor de communicatie bij Directie Zeeland
- Tom le Duc. *Communicatieplan 'Westerschelde'*. Juni 1998
- Herman Haas en Henk Smit. *Schelde InformatieCentrum*. Oktober 1993
- Lilian Withagen en Henk Smit. *Schelde InformatieCentrum fase II (1996-2000)*
- *Herijkingsnotitie Schelde InformatieCentrum juli 1998*
- *Kaderplan communicatie Overheden Waddenzee*. September 1997
- Suzan van Hoof en Bert Geleijnse *Werkplan communicatie project Lange Termijn Visie Schelde-Estuarium*. Januari 2000
- *Colloquium Duurzame Ontwikkeling van de Schelde*. Mei 1999. Havenhuis Antwerpen

BIJLAGE I NOTITIE OVER DE WERKWIJZE EN ORGANISATIE VAN HET BESTUURLIJK OVERLEG WESTERSCHELDE

Op het schema hieronder is de structuur van het bestuurlijk overleg Westerschelde weergegeven. Voor het goed functioneren hiervan moet er voor gezorgd worden dat er inhoudelijk relevante/ actuele onderwerpen zijn, en dat deze goed voorbereid zijn. Onderwerpen moeten dan besproken worden wanneer een discussie nog zinvol is. Een goede voorbereiding staat of valt bij een tijdige toelevering van onderwerpen c.q. stukken zodat voorbespreking in de werkgroep kan plaatsvinden. De vraag is wie doet wat. Hieronder een opzet van de taken van elke 'eenheid'.

(LEDEN) BOWS/DB verantwoordelijk voor

- afstemming ontwikkelingen
- melden nieuwe ontwikkelingen aan secretariaat
- aansturing uitvoering c.q. actualisering actieplan
- bestuurlijke inbreng beleidsontwikkeling Westerschelde
- aansturing Schelde InformatieCentrum

(LEDEN) WWS verantwoordelijk voor

- melden nieuwe ontwikkelingen secretariaat
- opstellen concept-adviezen (bestemmingsplannen/andere plannen)
- inbreng actieplan
- voorzet algemene beleidsontwikkeling Westerschelde
- informeren DB/BOWS leden

SECRETARIAAT

secretariaatswerkzaamheden

- notuleren
  - vergaderdata
  - agenda
  - concept-brieven
- coördinatie advisering DB/BOWS
- meldpunt ontwikkelingen
  - actief volgen ontwikkelingen
  - actie ondernemen in overleg met participanten in BOWS
  - aansturing WWS
- organiseren themadagen
- praktische aansturing Schelde InformatieCentrum

SCHELDE INFORMATIECENTRUM

verantwoordelijk voor

- informatievoorziening
- voortgangsrapportage (monitoring)

Aansturing Schelde InformatieCentrum zal in de praktijk gebeuren door een begeleidingsgroep samengesteld uit vertegenwoordigers van de participanten onder voorzitterschap van de secretaris van de BOWS. De begeleidingsgroep is verantwoordelijk voor

- financiering
- aansturing Schelde InformatieCentrum d.m.v. een actieplan

	VOORZITTER/SECR.	TAAK	OPMERKINGEN
BOWS	provincie/ provincie	afstemming, coördinatie op hoofdzaken, verantwoordelijk uitvoering actieplan,	ontwikkelingen komende periode <ul style="list-style-type: none"> • LTV • WCT • actualisering actieplan • integrale visie Deltawateren
DB westerschelde	provincie/ provincie	afstemming, coördinatie reguliere zaken	i.d (voorbereiding)
Wergroep Westerschelde	provincie/ provincie	ondersteuning/ beleidsadvisering BOWS, afstemming/coördinatie,	<ul style="list-style-type: none"> • naast ontwikkelingen komende periode o.a. bestemmingsplannen • themabijeenkomst
Schelde InformatieCentrum		<ul style="list-style-type: none"> • informatie-voorziening • nieuwsbrief/internet • voortgangsrapportage 	

BIJLAGE II OVERZICHT VOORGESTELDE PRODUCTEN SCHELDE INFORMATIECENTRUM 2001-2004 PER DOELGROEP.

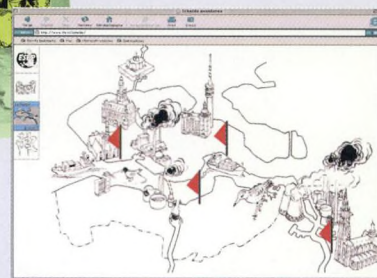
DOELGROEP	DOELSTELLING	PRODUKT
Overheden	kennisoverdracht, betrokkenheid, waardering versterken	ondersteuning beleidsplan, nieuwsbrief, Schelde atlas, literatuurinformatiesysteem, Schelde reis, video, internet, kennismanagement en besluitvorming, beeldvorming estuarium
Gebruikers en Belanghebbenden	kennisoverdracht, beleving, betrokkenheid, waardering versterken	nieuwsbrief, Schelde atlas, literatuurinformatiesysteem, infopanelen, Schelde reis, algemene folder, video, gidsenmodules, internet, cultuurprojecten
Bewoners	imago verbeteren, kennis, beleving, betrokkenheid, waardering versterken	nieuwsbrief, Schelde atlas, infopanelen, Schelde reis, place-mats, infocentrum folder, algemene folder, video, gidsenmodules, internet, cultuurprojecten
Bezoekers	kennis, beleving, waardering versterken	infopanelen tunnel, place-mats, infocentrum folder, algemene folder, gidsenmodules, internet, cultuurprojecten
Media	kennisoverdracht, betrokkenheid versterken	nieuwsbrief, Schelde atlas, algemene folder, video, internet, cultuurprojecten
Onderwijs	kennisoverdracht	lespakketten, literatuurinformatiesysteem, boottocht, Schelde reis, algemene folder, internet, lespakket secundair/voortgezet onderwijs, lespakket 6-10 jaar, lespakket beroeps/ouderonderwijs

BIJLAGE III OVERZICHT VOORGESTELDE PRODUCTEN SCHELDE INFORMATIECENTRUM 2001-2004 IN RELATIE TOT DE VOORGESTELDE VISIE VOOR 2001-2004.

HUDIGE SITUATIE	TOEKOMSTIGE SITUATIE	VOORBEELD PRODUKT
Westerschelde	Schelde-estuarium	diverse
Nederland	Nederland en Vlaanderen	diverse
eenzijdig	meer tweezijdig	inzet moderne communicatie middelen
niet-situationeel	meer situationeel	infopanelen, place-mats, folder infocentra
kennisoverdracht	kennisoverdracht en affectie	cultuurprojecten, Schelde reis, place-mats, video, gidsenmodules
informatie	informatie en beleidsontwikkeling	kennismanagement en besluitvorming, ondersteuning beleidsplan
	dichter naar de burger	infopanelen, place-mats, folder infocentra, algemene folder, gidsenmodules, internet, cultuurprojecten
	meer actief	infopanelen, place-mats, folder infocentra, algemene folder, gidsenmodules, internet, cultuurprojecten, inzet moderne communicatie middelen
	meer persoonlijk	infopanelen, Schelde reis, boottocht, lespakket secundair/voortgezet onderwijs, lespakket ouderonderwijs, cultuurprojecten, inzet moderne communicatie middelen

LIJST MET AFKORTINGEN

ABWS	Algemeen Bestuur Overleg Westerschelde
DBWS	Dagelijks Bestuur Overleg Westerschelde
BOWS	Bestuurlijk Overleg Westerschelde
DRGNE	Direction générale des Ressources naturelles et de l'Environnement
ICBS	Internationale Commissie voor de Bescherming van de Schelde
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
LTVS	Langetermijnvisie Schelde-estuarium
NGO	Niet Gouvernementele Organisatie
SIC	Schelde InformatieCentrum
TWS	Taakgroep Westerschelde
VMM	Vlaamse Milieu Maatschappij
VNR	Vereniging Nederlandse Riviergemeenten
WWS	Werkgroep Westerschelde

UITGAVE: Schelde InformatieCentrum - januari 2001

FOTOGRAFIE: Rijks Instituut voor Kust en Zee, Jan van den Broeke en Eurosense BV

VORMGEVING EN PRODUCTIE: Nilsson/Partners - Goes

Schelde

InformatieCentrum

Adresinfo

Schelde InformatieCentrum
Postbus 8039
4330 EA Middelburg

bezoekadres:

Grenadierweg 31 Middelburg

management en coördinatie:

Bert v. Eck en Anja Phernambucq

telefoon: +31 (0)118 672293

fax: +31 (0)118 651046

e-mail: sic@rikz.rws.minvenw.nl

Schelde InformatieCentrum op Internet:

www.scheldenet.nl